

E L N Ö K

Budapest, 1971. augusztus 28.

Eln.: 552/1971.

Tasnádi Emil
Lüggözen László
Magdolna és Felkő István
eket
[Signature]
[Signature]

T a s n á d i Emil elvtársnak
az Országos Találmányi Hivatal
elnöke,
B u d a p e s t.

Kedves Tasnádi elvtárs!

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság bejelentések alapján folytatott vizsgálatai arra utalnak, hogy egyes korrump elemek visszaéléseik leplezésére használják fel az ujitó mozgalom állami és társadalmi támogatását. Esetenként a kereskedelem dolgozói nagyobb megrendelések kilátásba helyezésével érik el, hogy az ipar társujitónak ismerje el őket és ujitási díjat fizessen számukra. A KNEB több ilyen esetben kezdeményezett büntető eljárást, amelyek azonban egyes esetekben éppen az Országos Találmányi Hivatal jogi osztályának "elvi" állásfoglalásai miatt nem vezettek eredményre.

Ezen állásfoglalásokból azt kell feltételezni, hogy egyes kérdésekben elvi eltérések vannak az Országos Találmányi Hivatal és a KNEB felfogása között. Ezek az eltérések elsősorban az érvényes jogszabályok értelmezésében állnak fenn, különösen azokban a kérdésekben, hogy ki tekintendő adott esetben ujitónak vagy társujitónak, továbbá kiterjed-e az Országos Találmányi Hivatal hatásköre arra, hogy konkrét ügyekben állást foglaljon.

Az ujitásokról szóló 57/1967. /XII.19./ sz. Kormányrendelet szerint az ujitás szerzőjének azt kell tekinteni, aki a megoldást kidolgozta. Az ujitás társszerzői pedig azok, akik a megoldás kidolgozásában együttesen részt vettek. Ebből követ-

*1) Ha OTH
tagjait "kérdés"
leu csad
kiből fogad
állást, ha
ittam a
örrejt vagy
fogadást.
reito" ill.
keftelenül
eritelmerő hntél
van, 1 es csupan erre
hírja fel a fogadást.*

Magyar Országos
Levélár

XIX-A-9-a-64/1971. (22.d)

kezik, hogy nem ujitó az, aki pusztán egy ötletet vet fel, de annak kidolgozására technológiát nem ad illetve annak kidolgozásában nem vesz részt. Így társujtó sem lehet az, akitől pusztán az ötlet származik. Ez az állásfoglalás meg is egyezik az Országos Találmányi Hivatalnak 2240-ME-106/1. számú állásfoglalásával, amely a következőket tartalmazza:

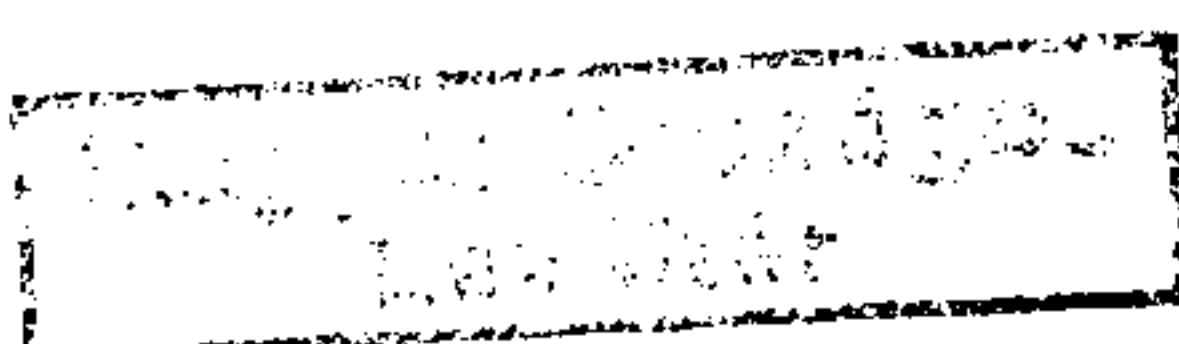
"... az új termék előállítására irányuló javaslat véleményünk szerint műszaki jellegűnek minősíthető, ha a kivitelezés tekintetében technológiát ad."

A Legfőbb Ügyészség - tájékoztatása szerint az Országos Találmányi Hivatal jogi osztályának ezzel ellentétes szakvéleménye alapján - konkrét ügyben az alábbiakat állapította meg:

"F.A. terhelt az ujitás alapján gyártott terméknek nemcsak megrendelője, hanem a társszerzője is volt. Ezt a minőségét a megoldás ötletének a pusztá felvetése, hogy annak alapján a megoldás a szakember részéről kidolgozható, a megoldás kidolgozásában való részvételt jelenti."

Ugyanezen ügyben ujitásnak tekintett a Legfőbb Ügyészség egy olyan javaslatot is, amely a célnak megfelelően változtatható keverési aránnyal kidolgozott ujitás alapján gyártott termékre vonatkozott, ahol a társujtó kereskedelmi vállalati dolgozó ujitási tevékenysége lényegében abból állott, hogy a lehetséges keverési arányok közül a megrendeléssel az optimálisat választotta. A Legfőbb Ügyészség döntését - tájékoztatása szerint - ugyancsak az Országos Találmányi Hivatal szóbeli állásfoglalása alapján alakította ki.

Nézetünk szerint az Országos Találmányi Hivatalnak nincs olyan hatásköre, hogy konkrét ügyekben elvi állásfoglalást közöljön

XIX-A-0-a-08/1971. (22.d)

Ujítás nem?

akár hatósági megkeresésre, akár magánfelek kérésére. Ezt a megállapítást tartalmazza egyébként az Országos Találmányi Hivatal 2240-BH-173/1. számú következő állásfoglalása is:

"Nem tartozik az Országos Találmányi Hivatal hatáskörébe, hogy konkrét ügyekben állást foglaljon olyan értelemben, hogy a javaslat ujitásnak minősül vagy sem." Ugyanezen állásfoglalás következő mondata azonban ezt tartalmazza: "A feljelentés több javaslattal kapcsolatban - álláspontunk szerint - helytelenül értelmezi az ujitás egyik fogalmi elemét, a viszonylagos újdonság követelményét."

Hasonlóképpen konkrét ügyben történő állásfoglalást tartalmaz a már hivatkozott 2240-ME-106/1. számú közlés is. Halmi Tibor 1970. augusztus 24-én kérelemmel fordult az Országos Találmányi Hivatalhoz elvi állásfoglalásért. Kérelmében jelezte, hogy a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal kötött ujitási szerződése ellenére ujitási ügyében vizsgálat van folyamatban. Az Országos Találmányi Hivatal 2240-HA-94/1. számú 1970. szeptember 4-én kelt válaszában Halmi Tiborral közölte elvi állásfoglalását anélkül, hogy meggyőződött volna arról, milyen szerv folytat vizsgálatot Halmi Tibor ellen s annak során milyen tényeket tártak fel. Halmi Tibor természetesen az Országos Találmányi Hivatal állásfoglalását ügyében felhasználta.

Az ujitási rendelet azt kívánta lehetővé tenni, hogy elsősorban az egyszerű dolgozók kezdeményezései - szakmai szeretetükön és a szocializmus építése iránti odaadásukon túl - anyagi érdekeltségükre alapezva széles körben kibontakozzanak. A vállalatok magasabb műszaki, közgazdasági képzettségű dolgozóinak anyagi érdekeltségét a szocialista erkölcsrel összhangban megfelelően korlátozta. A jogszabály azonban minden tekintetben két elengedhetetlen feltételét állapítja meg annak, hogy

Er nem igaz!

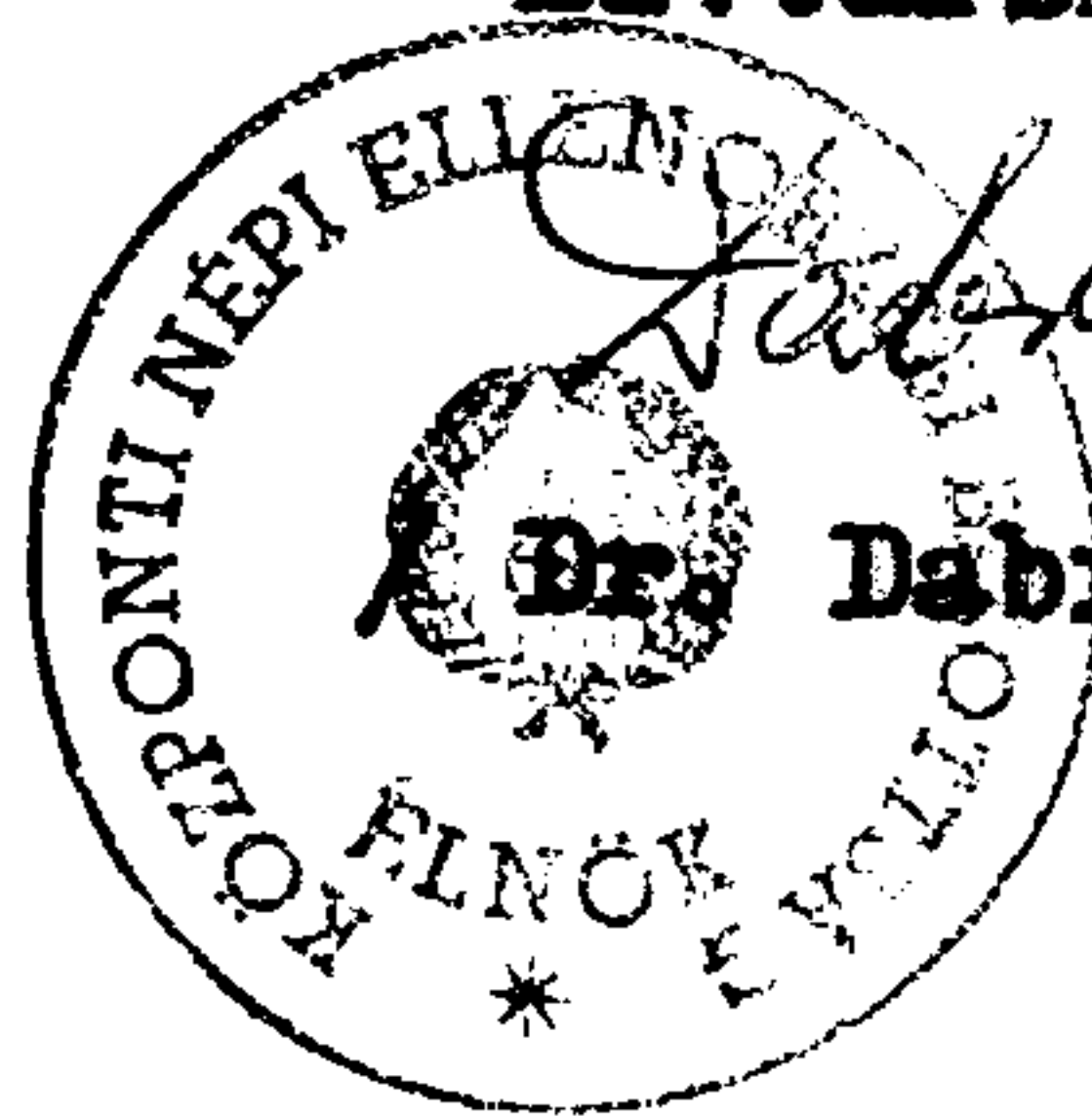
valamely javaslatot újításnak tekinthessenek. Egyrészt a javaslatnak tartalmaznia kell a megoldást, másrészt viszonylag újnak kell lennie.

A viszonylagos újdonság fogalmának tág értelmezése lehetővé teszi, hogy közismert eljárások is újítás tárgyát képezzék. *Világos!*

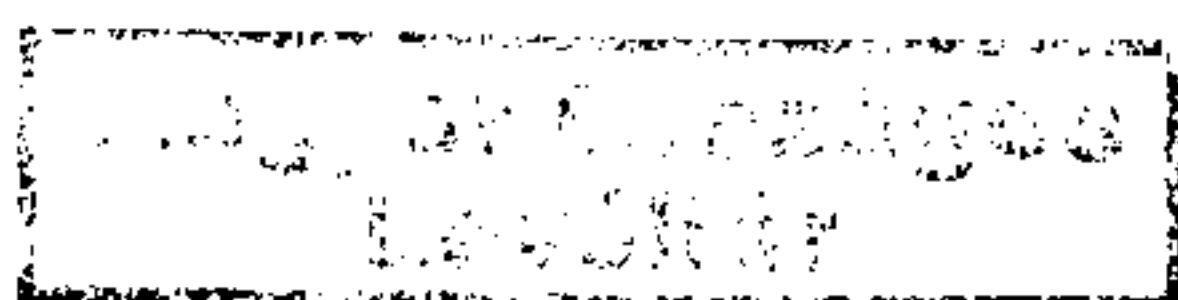
A jogszabály a korábbival ellentétben az anyagi elismerés alapján a vállalatnál keletkező hasznot tekinti. Konkrét esetben néhány százezer forintos vállalati haszon több millió forintos *Ez címre* népgazdasági kárt eredményezett. Jelenleg nincs lehetőség arra - de úgy véljük, a szocialista erkölcs ezt követelné - hogy a népgazdasági kárt okozó javaslatokat az újítások közül ki-rekesszük. Az a véleményünk ugyanis, hogy ezek a lehetőségek tulmennek az újítási mozgalom célján s amennyiben a jogszabály megfelelő értelmezésével nem küszöbölhetők ki, indokolttá teszik, hogy az Országos Találmányi Hivatal jogszabály módosítását kezdeményezze. *mit?*

Kérem Tasnádi elvtársat tegye lehetővé, hogy e kérdésekkel kapcsolatos nézeteinket közeljövőben megtartandó személyes megbeszélésen az e téren mind gyakoribb visszaélések megakadályozása érdekében tisztázzuk.

Elvtársi üdvözléssel:

Dr. Dabronaki Gyula /

XIX-A-9-a-68/1971 (22 d)

Eln. 68/1971.

Dr. Dabronaki Gyula elvtársnak
a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság
elnöke,

B u d a p e s t

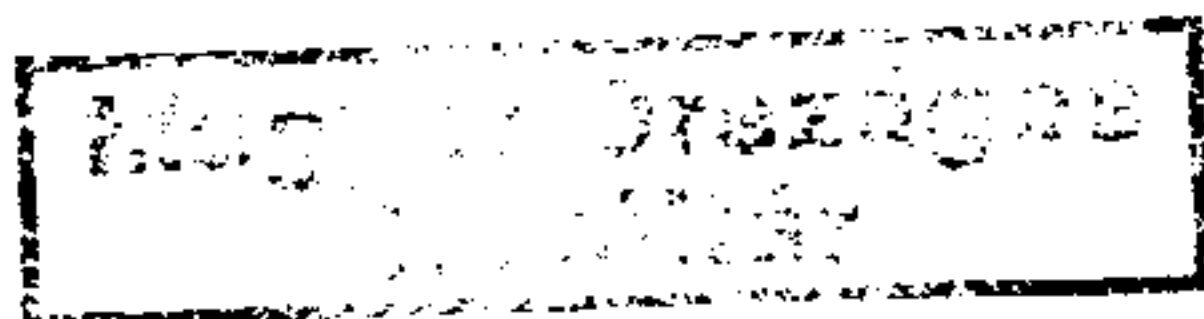
Kedves Dabronaki Elvtárs!

Folyó év augusztus 28-án kelt, hozzám intézett levelére hivatkozással közlöm, hogy készsággel veszek részt olyan személyes megbeszélésen, amelyen tisztáznánk az újítási rendelet értelmezésével kapcsolatban felmerült nézeteltéréseket.

Addig is engedje meg Dabronaki Elvtárs, hogy reagáljak levelének néhány megállapítására. Előre kell bocsájtanom, hogy a levél több megállapítása azt tükrözi, hogy azok a személyek, akiknek nézeteltérésük volt a Hivatallal és a Legfőbb Ügyészséggel, nem tájékoztatták helyesen és kimerítően Dabronaki Elvtársat a vitatott jogi és szakmai kérdésekről.

A levél legáltalánosabb jellegű megállapítása az, hogy a KNEP nézete szerint az Országos Találmányi Hivatalnak nincs olyan hatásköre, hogy konkrét ügyekben elvi állásfoglalást közöljön akár hatósági megkeresésre, akár magánfelek kérésére.

Szabadjon ezzel kapcsolatban arra utalnom, hogy az újítási találmányi jogszabályok 1949-től, tehát az Országos Találmányi Hivatal megalakulásától kezdve a Hivatal feladatává tették az újítói, feltalálói mozgalom központi, állami elvi irányítását. Vlasennyi szocialista találmányi hivatal éppen abban különbözik elődeitől és a kapitalista szabadalmi hivataloktól, hogy nem csupán passzív, hatósági elbírálói

XIX-A-9-a-68/1971. (22. d.)

szerepkört tölt be, hanem állami elvi irányítója, szervezője is az ujitói-feltalálói tevékenységnek.

Ennek megfelelően legutóbb a 2048/1967. /VIII. 20./ Korm.sz. határozat is a Hivatal feladatává tette az ujitói és feltalálói mozgalom központi elvi irányítását. Hasonló rendelkezést tartalmaz az ujitásokról szóló 57/1967. /XII. 19./ Korm. sz. rendelet 15. § /2/ bekezdése is. Az elvi irányítás pedig nyilvánvalóan felöleli a konkrét ügyek elvi vonatkozású kérdéseiben való állásfoglalást is. A levélben hivatkozott 2240-BU-173/1. sz. állásfoglalás nem ellentmondásos, hanem éppen azt tükrözi, hogy a Hivatal tartózkodik olyan vélemény nyilvánításától, hogy egy konkrét megoldás ujitás-e vagy sem. Állást foglal azonban abban a kérdésben, hogy az ujitási jogszabályt - amely szerint az elbíráló szervnek el kell döntenie, hogy egy konkrét megoldás ujitás-e vagy sem - hogyan kell elvileg értelmezni.

Fentieknek megfelelően a Hivatal 1949. óta követett állandó gyakorlata, hogy a rendőrségek, ügyészségek, minisztériumok, vállalatok és ujitók megkeréséseire iparjogvédelmi - ezek között ujitási - elvi kérdésekben állásfoglalást közöl. Ilyen értelmű együttműködés alakult ki ezekben az ügyekben a Hivatal és a Legfőbb Ügyészség között is, amelyre a levél is utal, sőt a közelmúltban megállapodás jött létre a Legfelsőbb Birósággal is a fontosabb elvi kérdések egyeztetésére. Előfordulhat természetesen, hogy a Hivatal egy-egy állásfoglalása nem helyes.

Amennyiben valamelyik népi ellenőrzési szerv nem ért egyet a Hivatal szakmai véleményével, álláspontom szerint az ügyre vonatkozó jogi, műszaki és gazdasági érvekkel kellene meggyőznie az ügyészséget és bíróságot a saját véleménye helyességéről, nem pedig a Hivatal jogszabályon alapuló elvi véleménynyilvánítási hatáskörét kétségbevonni és abban hibáztatni

a Hivatalt, hogy nem győződött meg arról, hogy milyen szerv folytat az ügyben vizsgálatot.

Problematicusnak tartom a levélnek azt a megállapítását is, hogy az ujitási rendelet elsősorban az egyszerű dolgozók kezdeményezéseire épít és a magasabb képzettségű dolgozók anyagi érdekelttségét a szocialista erkölcsnek megfelelően korlátozza.

Az ujitási rendelet éppen a "mindenkinék munkája szerint" szocialista erkölcsi elvének megfelelően valamennyi dolgozót anyagiilag érdekeltté kívánta tenni az ujitások benyújtásában.

Más kérdés, hogy az anyagi érdekelttség formái különböznek aszerint, hogy a javaslattevő hivatásszerűen műszaki fejlesztéssel foglalkozik-e vagy sem.

Azokkal a megállapításokkal sem lehet véleményem szerint egyetérteni, amelyek szerint problematikus, hogy a közismert megoldások is viszonylag újnak minősülhetnek és hogy a népgazdasági kárt okozó megoldások jelenleg nem rekeszthetők ki az ujitások köréből.

Ami a kérdés első részét illeti, 22 eszten-deje az ujitásokra vonatkozó rendeletek törekvése, hogy az önmagukban esetleg közismert, de a gyakorlatban nem alkalmazott megoldásokat bevigyék a termelési folyamatba az egy-egy vállalat keretében viszonylag új javaslatok révén. A népgazdasági kárt okozó javaslatok kizárására pedig minden esetben megvolt a lehetőség, hiszen az ujitások hasznosítása nyilvánvalóan csak egyéb jogszabályok keretei között történhet, a népgazdasági kár okozása pedig adott esetben büncselekmény is lehet.

Nem vitathatóan fontos - és egyben közös - érdek, hogy korrump elemek visszaéléseit leleplezzük és megakadályozzuk. E téren közismert a népi ellenőrzési

szervek eredményes működése. Előfordultak azonban olyan esetek is, amikor a kellő körültekintés és szakmai ismeret hiányában kezdeményezett eljárások az ügyészi és bírói szerveknél nem vezettek eredményre. Nyilvánvaló, hogy ez árt a népi ellenőrzés tekintélyének és politikailag is káros lehet, mert alkalmas arra, hogy jogbizonytalanságot keltsen és visszavesse az ujtói-feltalálói mozgalmat.

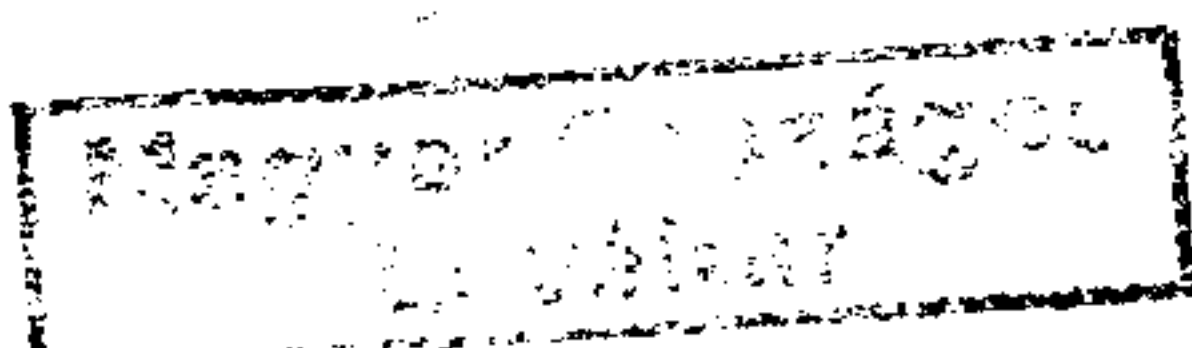
Ennek megakadályozása céljából örömmel veszek részt a Debrónaki Elvtárs által javasolt személyes megbeszélésen, amely a Hivatali és a népi ellenőrzési szervek közötti szorosabb együttműködés módjait megbeszélésére is lehetőséget ad.

B u d a p e s t , 1971. szeptember 6.

Elvtársi üdvözlettel:

/: Tasnádi Emil :/

Tasnádi Emil

XIX-A-0-a-68/1971. (22. d)